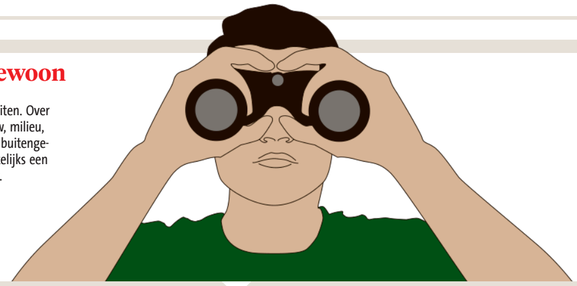

Buitengewoon

Berichten van buiten. Over natuur, landbouw, milieu, visserij en ander buitengebeuren. Met wekelijks een fraaie Buitenfoto.

Buitenfoto Pimpelmeesje te vroeg uit het nest

Wie buiten kijkt, ziet meer dan binnen. Zoals Rene Roding. Hij ontdekte deze kleine pimpelmees bij 'De groene boer' in Wormerveer.
„Hij was te vroeg uit zijn nest gesprongen en kon nog niet goed vliegen. Gelukkig had de moeder gezien waar haar jong was en kwam ze hem regelmatig voeren."
Heeft u ook een mooie Buitenfoto die een plekje in de krant verdient? Mail die dan - voorzien van uw naam, de locatie en een korte omschrijving van wat er op te zien is - naar redactie.zaan@nhd.nl of redactie.waterland@nhd.nl

Zeldzame lachstern op Marker Wadden

Koos Reitsma

Marken/Lelystad ■ Op Marker Wadden in het Markermeer is een jonge lachstern geboren. Lachsterns worden zelden in ons land gezien. Eigenlijk alleen als ze op doortrek zijn.

Een broedgeval in Nederland is volgens boswachter Tim Kreetz van Natuurmonumenten sinds 1958 slechts één keer voorgekomen. Dat was in 2005, toen onverwachts weer een nest werd gevonden op het Balgzand bij Den Helder.

Het nest op de Marker Wadden werd ontdekt door vogelonderzoeker Jan van der Winden. „Dit is geweldig nieuws en een enorme opsteker voor Marker Wadden", aldus Kreetz. „Het geeft aan dat de natuureilanden in het Markermeer ook voor deze zeldzame en kwetsbare vogel een geschikt leefgebied is."

De lachstern staat op de 'Rode Lijst' van bedreigde diersoorten. Er zijn in Noord-Europa nauwelijks geschikte leefgebieden waar de lachstern zowel kan broeden als foerageren. De lachstern op Marker Wadden broedt op één van de voor bezoek ontoegankelijke eilanden. Het gebied is alleen toegankelijk voor de boswachter en een select aantal natuuronderzoekers.

Een lachstern FOTO MAARTEN HOTTING

Kreetz: „Van de komst van de deze vogel hadden we pas over een aantal jaar durven dromen, als de natuur verder ontwikkeld is. Vogels zijn heel kritisch waar ze gaan broeden. Kennelijk is er nu al voldoende voedsel."

Een lachstern vangt insecten in de lucht of pikt ze van de bodem, tussen planten of het wateroppervlak. Dit in tegenstelling tot de meeste sterns die in het water duiken naar vis om te eten.

Gaten graven hoort er bij voor een bodem/watercoach.

Slimme techniek zoals pompen met zonnepanelen.

Bodemcoach helpt droge boeren

Rien Floris
r.floris@mediahuis.nl

Oosthuizen ■ Een rijke bui. Dat zijn geen goudstukken die als in een strip van Dagobert Duck uit de lucht vallen, maar volle druppels. Niet te veel, niet te weinig. Geen plensbui, geen gemiezer. Zo'n bui waar het weiland goed nat van wordt.

De term 'rijke bui' valt zomaar als melkveehouder Frank de Wit met bodemcoach Dick Jan Koster over regen, droogte en waterbalans praat. Want te weinig water is niet goed voor de bodem, maar te veel ook niet.

Waterpeil

Frank ziet graag een zo gelijkmatig waterpeil, zodat je het land makkelijk kunt bewerken, het gras goed groeit en de koeien er goed kunnen lopen. Maar dat moet je sturen. Je kunt de sloten tot de nok toe vol zetten, maar dan krijgen de randen veel water en droogt een weiland bij droogte in het midden toch in. Dan krijg je 'badkuipenland'.

Bij boer Elmer Kramer in Assendelft wordt geëxperimenteerd met drukdrainage waarbij het water tot in het midden van het (veen)weiland wordt gebracht en dat lijkt te werken. Zodat de grondwaterspiegel niet hol maar vlak is in het perceel. Zo moet de techniek de natuur een handje helpen. Frank: ,,Je moet slim pompen zodat je water buffert waar je kunt en dat je de voorraad op het juiste moment aan kunt boren. Dertig procent van de grond kan uit water bestaan dus moet je water in de grond slim vasthouden."

En dat is wel eens moeilijk. Wat dat betreft heeft bodembeheer bij de boeren ook alles met waterbeheer te maken. ,,Ik had een stuk land waar het water bij veel regen op bleef staan. Het ging niet dieper de grond in. Als het te lang nat blijft, sterven wortels af. In tijden van droogte konden de wortels niet diep genoeg komen om water te bereiken. Een grassprietje kan wel een halve meter diep wortelen, maar dat lukte niet."

Geen regels

Samen met de bodemcoach werd dat probleem onderzocht. De bodemcoaches gaan via het Landbouwportaal kosteloos bij de boer op bedrijfsbezoek om voorlichting en advies te geven. Dat wordt gefinancierd door de waterschappen omdat waterproblemen de problemen van ons allemaal zijn. ,,Ze leggen geen regels op, ze helpen je en stimuleren om de bodem goed aan te pakken. Als wij het als boeren goed doen, helpen we het hele watersysteem en daar heeft iedereen wat aan."

Dick Jan: ,,Ik kijk eerst altijd wat het gebruik van het land is. Boeren willen in het voorjaar op tijd het land op om te bemesten en te maaien en in het najaar zo lang mogelijk doorgaan. Als het land nat is, kun je er nog wel een laatste keer gras afhalen, maar heb je ook kans dat je de grondstructuur beschadigt en dat werkt langer door dan wat het gras je oplevert."

Woelen

In het land van Frank bleek een 'verdichtende laag' te zitten op zo'n twintig centimeter onder het gras. De wortels konden er niet doorheen en de zuigende werking van grond werd door de laag geblokkeerd. Frank reed met pennen achter de tractor door het land om de boel om te woelen en de dichte laag te doorbreken. Tot op twintig centimeter. Nu twee jaar later graaft bodemcoach Dick Jan een gat om te kijken of het heeft gewerkt. De wortels wortelen nu wel veertig centimeter door en de laag die het water ontregelde, is nagenoeg verdwenen. ,,Goed onderzoek en maatwerk blijken dus te werken. Als het water er op blijft staan dan verzuipen de wortels in de winter en sterven af. En bij droogte konden ze niet bij onderliggend water komen. Nu is dat opgelost en doet dit stuk weiland het weer een stuk beter."

Watercoach Dick Jan Koster (r) doet bodemonderzoek bij boer Frank de Wit FOTO'S ELLA TILGENKAMP

Dick Jan ziet meer bodemleven in het perceel. ,,Bodemleven stimuleren is belangrijk. Dat zorgt er voor dat de structuur los en luchtig is. Zorg dat je voldoende organische stof in de bodem hebt. Je bemest als boer ook niet het gras, maar de bodem. Daardoor gaat gras groeien."

Maar wat de boer in het weiland wil, wil de boswachter niet altijd in de natuur en de stedeling gooit straten vol steen neer zodat al het water snel wegstroomt. Richting boerenland. ,,Dan worden we het afvoerputje en krijgen we bij hoosbuien de waterproblemen van stedelijk gebied. Daarom moeten we samenwerken met natuur en stedelijk gebied om de waterproblemen op te lossen. Verdroogt het natuurgebied? Of krijgen de boeren dorst? Samen moeten we zorgen dat het water voor beide gebieden in balans is."